

ข้อควรพิจารณาก่อน การแสดงความเห็น ต่องบการเงิน



เข้าถึงช่วงปลาย High season ของการตรวจสอบแล้ว หลายท่านกำลังเร่งรีบเพื่อที่จะสรุปผลการตรวจสอบให้เสร็จทันเวลา บางท่านอาจจะพบปัญหาว่าไม่สามารถสรุปการตรวจสอบได้เนื่องจากไม่ได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ขณะที่บางท่านอาจได้รับแรงกดดันจากผู้บริหารที่เร่งให้ตรวจสอบงบการเงินให้แล้วเสร็จทันต่อการยื่นงบการเงินตามระยะเวลาที่กฎหมายของหน่วยงานราชการต่าง ๆ กำหนด เพื่อให้บริษัทจะได้ไม่ต้องเสียค่าปรับ จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อจำกัดของเวลาที่เหลืออยู่ อาจจะมีผลให้ผู้สอบบัญชีขาดความระมัดระวังรอบคอบในการสรุปผลการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน เช่น การสรุปหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่าเพียงพอและเหมาะสมต่อการแสดงความเห็น การตรวจสอบข้อสมมติฐานที่สำคัญที่มีความไม่แน่นอน การตรวจสอบรายการผิดปกติในงบการเงินรวมทั้งประเด็นที่สำคัญที่ยังสรุปไม่ได้ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวอาจมีผลต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินที่ผิดพลาด

ดังนั้นท่านต้องหลีกเลี่ยงที่จะแสดงความเห็นต่องบการเงินก่อนการเสร็จสิ้นสรุปผลการตรวจสอบ ตัวอย่างเรื่องที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนการแสดงความเห็นต่องบการเงิน ได้แก่

• **ความเพียงพอและเหมาะสมของหลักฐานและกระดาษทำการ** เช่น 1) ท่านได้รับหนังสือยืนยันจากธนาคารครบถ้วนและบริษัทได้บันทึกและเปิดเผยข้อมูลในหนังสือยืนยันในงบการเงินถูกต้องและครบถ้วน 2) ในกรณีที่มิได้รับหนังสือยืนยันตอบกลับจากลูกหนี้ ท่านได้ติดตามตรวจสอบความมีอยู่จริงและยอดคงเหลือของลูกหนี้แล้ว 3) หลักฐานการตรวจสอบทั้งหมดได้ครอบคลุมความเสี่ยงจากประเมินในขั้นการวางแผนตรวจสอบแล้ว 4) กระดาษทำการได้รับการสอบทานอย่างครบถ้วน และการจัดทำกระดาษทำการเรื่องสำคัญต้องแล้วเสร็จก่อนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

• **ข้อสมมติฐานทางบัญชีที่สำคัญ** เช่น การประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบประมาณการทางบัญชีที่ผู้บริหารใช้ข้อสมมติต่าง ๆ ในการจัดทำประมาณการ

• **ประเด็นสำคัญต่าง ๆ** เช่น ประเด็นทางบัญชีหรือประเด็นทางการสอบบัญชีที่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินหรือไม่ อย่างไร มีเหตุการณ์หลังวันที่ในงบการเงินที่กระทบต่อการบันทึกหรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินหรือไม่ อย่างไร มีคดีความในหนังสือยืนยันจากทนายความหรือไม่ เป็นต้น

• **การได้รับหลักฐานหนังสือรับรองของผู้บริหาร** โดยปกติวันที่ในหนังสือรับรองของผู้บริหารควรเป็นวันที่เดียวกับวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี นอกจากนี้ ท่านต้องตรวจสอบว่าข้อความในหนังสือรับรองถูกต้อง ผู้ลงนามเป็นผู้มีอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงิน และรายการปรับปรุงที่ยังไม่ได้แก้ไขได้แนบไว้กับหนังสือรับรองแล้ว

ท้ายสุด ก่อนที่จะตัดสินใจแสดงความเห็นต่องบการเงิน ท่านจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ว่าการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวเกิดจากการประเมินข้อสรุปที่ได้รับจากหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ และจะต้องจัดทำกระดาษทำการเรื่องสำคัญให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี สำหรับกรณีที่ได้รับแรงกดดันจากผู้บริหาร ท่านจำเป็นต้องสื่อสารให้ผู้บริหารได้รับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติงานของการตรวจสอบบัญชี อีกทั้งท่านอาจจำเป็นต้องระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับช่วงเวลาของการตรวจสอบให้ชัดเจนในการตอบรับงานปีหน้า